

Datum van inontvangstneming : 29/01/2018

Zaak C-695/17

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 december 2017

Verwijzende rechter:

Helsingin kärjäoikeus (Finland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 december 2017

Verzoekende partij:

Metirato Oy, in liquidatie

Verwerende partijen:

Finse Staat/ Verohallinto (Finse belastingdienst)

Estse Staat/Maksu- ja Tolliamet (Estse belasting- en douanedienst)

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS (rechter in eerste aanleg Helsinki)

BESLISSING [OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

Verzoekende partij Metirato Oy, in liquidatie

[OMISSIS]

Verwerende partij Finse Staat/Verohallinto

- . [OMISSIS]
- . Estse Staat
- . [OMISSIS]

Betreft: Verzoek om een prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende de heropname van goederen in de failliete boedel

[OMISSIS]

Voorgeschiedenis

1. De belasting- en douanediens van de Republiek Estland heeft op grond van artikel 10 van de richtlijn 2010/24/EU van de Raad [van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen] (PB 2010, L 84, blz. 1) op 18 april 2012 bij de Finse belastingdienst een verzoek tot invordering van de, op grond van door de belasting- en douanediens van de Republiek Estland afgegeven administratieve documenten, van Metirato Oy (voorheen Talentor Group Oy) in te vorderen belasting en over dat bedrag verschuldigde rente voor in totaal 28 754,50 EUR ingediend.
2. Naar aanleiding van dat verzoek zond de Finse belastingdienst de schuldvorderingen van Estland, samen met haar eigen schuldvorderingen, ter invordering naar de Finse invorderingsdienst. Metirato Oy betaalde op 12 december 2013 vrijwillig een bedrag van 17 500,00 EUR aan de invorderingsdienst, waarvan 15 837,67 EUR werd afgedragen aan de belastingdienst, die op grond van het eerdergenoemde verzoek tot invordering 15 541,67 EUR afdroeg aan de Estse Staat.
3. Naast deze som betaalde Metirato Oy op 23 april 2013 vrijwillig aan de belastingdienst een bedrag van 17 803 EUR. **[Or. 2]**
4. Metirato Oy is op 8 mei 2013 op eigen verzoek door de Helsingin käräjäoikeus failliet verklaard.
5. De Estse belastingdienst zond op 10 september 2013 een tweede verzoek om invordering naar de Finse belastingdienst. Dat verzoek omvatte onder meer het van de schuldvordering van het eerste verzoek tot invordering resterende bedrag

van 8 840,17 EUR. Op grond van dit verzoek tot invordering heeft de belastingdienst op 17 september 2013 naast haar eigen schuldvorderingen de belastingvorderingen van de Estse Staat op Metirato Oy bij de failliete boedel gedeclareerd.

Aanhangige vordering

6. De faillissementscurator heeft op 8 mei 2014 bij de Helsingin käräjäoikeus jegens de Finse Staat/belastingdienst gevorderd de bedragen van in totaal 33 707,67 EUR op grond van §§ 5 en 10 van de takaisinsaannista konkurssipesään annettu laki (wet 758/1991 inzake de heropname van goederen in de failliete boedel) aan de failliete boedel terug te betalen. De vordering is, primair, gebaseerd op het feit dat volgens de faillissementscurator de belastingdienst door de betaling van die bedragen ten onrechte is begunstigd boven de andere schuldeisers doordat de al lang opeisbare belastingen zijn voldaan in een situatie waarin Metirato Oy reeds insolvent was en de belastingdienst daarvan op de hoogte moest zijn geweest, omdat de belastingschuld al vanaf 6 september 2012 was opgebouwd. De vordering is, secundair, gebaseerd op het feit dat volgens de faillissementscurator Metirato Oy in de cruciale periode, namelijk in de periode tussen 25 januari en 8 mei 2013, belastingschulden had voldaan ten belope van een bedrag dat aanzienlijk is in verhouding tot de middelen van de boedel.
7. De vordering is in de eerste plaats gericht tegen de Finse belastingdienst. Voor het geval dat deze belastingdienst, voor wat het bedrag van 15 541,67 EUR betreft, niet als de juiste verwerende partij wordt beschouwd, is de vordering van de faillissementscurator ook gericht tegen de Estse Staat.
8. De Finse Staat/invorderingsdienst van de belastingdienst van Uusimaa komt op tegen de vordering, met name op grond dat hij niet de juiste verweerder is wat de door de Estse Staat ontvangen betaling betreft. De Finse Staat stelt dat hij bij het verlenen van bijstand aan de Estse instanties overeenkomstig artikel 10 van richtlijn 2010/24/EU slechts als vertegenwoordiger van de Estse instanties heeft gehandeld en dat deze taak is geëindigd nadat de schuldvordering was geïnd. De schuldvordering is nooit eigendom van de Finse Staat geworden. De vorderingen moeten tegen de Estse belastingdienst worden gericht.
9. De Republiek Estland/belasting- en douanediens is op haar beurt [**Or. 3**] tegen de vordering opgekomen op grond dat zij in deze zaak geen verweerster kan zijn omdat volgens artikel 13, lid 1, van richtlijn 2010/24/EU van de Raad met het oog op de invordering in de aangezochte lidstaat iedere schuldvordering waarvoor een verzoek tot invordering is ingediend, wordt behandeld alsof het een

schuldvordering van de aangezochte lidstaat zelf betreft. Volgens dit artikel en artikel 14, lid 2, van de richtlijn kan alleen de Finse belastingdienst verweerder zijn ten aanzien van de vordering in de faillissementszaak.

Unierecht

10. Volgens artikel 13, lid 1, van richtlijn 2010/24/EU van de Raad (invorderingsrichtlijn) wordt met het oog op de invordering in de aangezochte lidstaat iedere schuldvordering waarvoor een verzoek tot invordering is ingediend, behandeld alsof het een schuldvordering van de aangezochte lidstaat zelf betreft.
11. Volgens artikel 14 van de richtlijn vallen geschillen die voortvloeien uit de toepassing van de richtlijn, voor een deel onder de bevoegdheid door de bevoegde instanties van de verzoekende lidstaat en voor een deel onder de bevoegdheid van de bevoegde instanties van de aangezochte lidstaat. Geschillen in verband met de schuldvordering, de oorspronkelijke titel voor het nemen van executiemaatregelen in de verzoekende lidstaat of de uniforme titel voor het nemen van executiemaatregelen in de aangezochte lidstaat, alsook geschillen in verband met de geldigheid van een notificatie door een bevoegde autoriteit van de verzoekende lidstaat, vallen onder de bevoegdheid van de bevoegde instanties van de verzoekende lidstaat. Daarentegen worden geschillen in verband met de in de aangezochte lidstaat genomen executiemaatregelen of in verband met de geldigheid van een notificatie door een bevoegde autoriteit van de aangezochte lidstaat aanhangig gemaakt bij de bevoegde instantie van die lidstaat overeenkomstig de daar geldende wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen.

Nationaal recht

12. De richtlijn is in Fins recht omgezet bij de Laki keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta (wet betreffende de omzetting in nationaal recht en de toepassing van de richtlijn van de Raad betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen) (1526/2011).
13. Volgens § 5, eerste alinea, van de takaisinsaannista konkurssipesään annettu laki (wet 758/1991 inzake de heropname van goederen in de failliete boedel) wordt een rechtshandeling onder andere nietig verklaard wanneer door die rechtshandeling, alleen of samen met andere maatregelen, een schuldeiser ten onrechte is begunstigd boven andere schuldeisers. Voorwaarde voor

nietigverklaring is dat [Or. 4] de schuldenaar bij het verrichten van de rechtshandeling insolvent was of dat de rechtshandeling bijdroeg aan de insolventie van de schuldenaar. In § 10 van deze wet is onder andere bepaald dat de minder dan drie maanden vóór de peildatum verrichte betaling nietig wordt verklaard indien zij aanzienlijk is ten opzichte van de omvang van de failliete boedel. De betaling kan echter niet nietig worden verklaard wanneer zij, gelet op de omstandigheden, als gebruikelijk wordt beschouwd.

14. Volgens § 23 van de takaisinsaannista konkurssipesään annettu laki kan heropname in de failliete boedel worden gevorderd door de faillissementscurator of door een schuldeiser die zijn schuldvordering in het faillissement heeft gedeclareerd of wiens schuldvordering op een andere manier in aanmerking is genomen in de regeling voor de verdeling. De vordering tot heropname in de failliete boedel wordt ingediend bij een rechterlijke instantie of door middel van bezwaar tegen de declaratie van een vordering. De vordering kan worden ingesteld bij de käräjaoikeus die de faillietverklaring heeft uitgesproken.

Noodzaak van een prejudiciële beslissing

15. In de onderhavige zaak wordt niet betwist dat de Helsingin käräjaoikeus de rechterlijke instantie is die bevoegd is om kennis te nemen van dit geding. Voor de beslechting van het eigenlijke geschilpunt rijst voor de käräjaoikeus echter eerst de vraag of de belastingdienst van de Republiek Finland dan wel de belastingdienst van de Republiek Estland in deze zaak betreffende heropname van goederen in de failliete boedel verweerder is voor wat de op grond van de invorderingsrichtlijn verrichte en aan Estland afgedragen betalingen betreft.
16. Omdat deze vraag in wezen verband houdt met de uitlegging van de invorderingsrichtlijn, met name artikel 13, lid 1, daarvan, verzoekt de käräjaoikeus op vraag van de faillissementscurator en de Finse belastingdienst, het Hof om een prejudiciële beslissing.
17. Voor zover de käräjaoikeus weet, heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie zich in zijn rechtspraak nog niet uitgesproken over de uitlegging van artikel 13, lid 1, van de invorderingsrichtlijn.

Dictum

De käräjaoikeus verzoekt het Hof om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Dient artikel 13, lid 1, van de invorderingsrichtlijn, volgens hetwelk [**Or. 5**] iedere op grond van een verzoek tot invordering in te vorderen schuldvordering in de aangezochte lidstaat wordt behandeld alsof het een schuldvordering van de aangezochte lidstaat zelf betreft, aldus te worden uitgelegd dat,

a) de aangezochte lidstaat ook partij is in een geding dat betrekking heeft op de teruggave aan de failliete boedel van de op de invordering betaalde bedragen, dan wel

b) de aangezochte staat slechts optreedt als inner van de schuldvordering en declarant van de schuldvordering in de faillissementsprocedure, maar dat in een zaak betreffende heropname van goederen in de failliete boedel de verzoekende lidstaat verweerder is?

2. Dient de richtlijn aldus te worden uitgelegd dat schuldvorderingen van een andere lidstaat op basis van een verzoek tot invordering met dezelfde middelen worden ingevorderd, maar dat de geïnde bedragen apart blijven bestaan en niet worden vermengd met het vermogen van de aangezochte staat, dan wel aldus dat de schuldvorderingen samen met de eigen schuldvorderingen worden ingevorderd zodat zij met de middelen van de aangezochte staat worden vermengd? Met andere woorden: beoogt de richtlijn uitsluitend benadeling van schuldvorderingen van een andere staat te verbieden?

3. Kan een geding in verband met de heropname van goederen in de failliete boedel worden gelijkgesteld met een geschil in verband met executiemaatregelen in de zin van artikel 14, lid 2, van de richtlijn en kan hieruit worden afgeleid dat volgens de richtlijn de aangezochte staat ook in dat geding optreedt als verweerder?

[OMISSIS]